

PRISPEVEK K POZNAVANJU FLORE SLOVENIJE*

VINKO STRGAR

Sprejeto 15. 7. 1963

V pričujočem sestavku, ki je plod večletnega dela, objavljam nekatere najdbe in ugotovitve, ki zanje menim, da bodo, če ravno so drobec, prispevale k jasnejšemu poznavanju naše flore. Dve omenjeni vrsti sta z ozemlja Hrvatske (Gorjanci). Rastline pod številkami 8, 17, 21, 32 sva ugotovila pri skupnem terenskem delu z Lazarjem, E. Mayerjem (5: Snežnik) in Juvanom (21). Dokazni primerki so v herbariju na univerzi (LJU).

Hvaležen sem univ. prof. dr. V. Petkovšku, ki mi je s tankočutnostjo usmeril prvi korak v skrivnosti botanike; prof. J. Lazarju in F. Juvanu ter univ. prof. dr. E. Mayerju, ki so me vodili na vse širše in širše ceste botaničnega dela, ter vsem kolegom, ki so vedno prispevali k oblikovanju dobrega, tovariškega in ustvarjalnega sodelovanja.

1. *Equisetum hiemale* L. — Krško polje: med vasema Žadovinec in Mrtvice v vrbinah ob Savi (150 m). Gorjanci: dolina potoka Kobila (300 m).

2. *Ranunculus platanifolius* L. — Gorjanci: strmo proti zahodu obrnjeno pobočje nad dolino potoka Pendirjevka (ca. 700 m). Nastopa maloštevilno v bukovem gozdu.

3. *Kernera saxatilis* (L.) Rchb. — Dolenjsko: Krempa; Krokar.

4. *Saxifraga burseriana* L. — Karavanke: ob poti iz Drage pri Begunjah na Preval, kjer se pot vzpne iz Drage skozi nekaj metrov široko tesen (ca. 800 m). Raste na strmih stenah v družbi z vrsto *Potentilla caulescens* Torner.

5. *Ribes petraeum* Wulf. — Notranjsko: Snežnik, ca. 1600 m, redko v asociaciji *Pinetum mughi*. Gorenjsko: Kamniške Alpe (Krvavec: Tiha dolina in pobočje nad njo do višine ca. 1800 m, pogosto). Glej tudi *Flora exsiccata Carniolica* št. 1934 in Fleischmann 1844: 96.

6. *Spiraea ulmifolia* Scop. — Gorjanci: pogosto v dolini potokov Pendirjevka, Kobila in Suvaja (na ozemlju Hrvatske) ter raztreseno na vsem področju med Trdinovim vrhom in Polomom. Kočevska okolica: Stojna, ca. 960 m.

7. *Coronilla vaginalis* Lam. — Krokar: Ložka stena.

8. *Lathyrus laevigatus* (Waldst. et Kit.) Fritsch. s. lat., ssp. *laevigatus*. — Dolenjsko: dolina Mirne; Škratova dolina pod Kumom.

9. *Malva moschata* L. — Dolenjsko: Novi Lazi; Kočevska Reka.

10. *Geranium macrorrhizum* L. — Vrsta je v Sloveniji redka. Mayer 1952: 157 jo navaja samo za jugozahodno Koroško in Primorsko. Vendar jo omenja že Fleischmann (1844: 126) tudi za Dolenjsko. Njegova navedba: »Am

* Da se izognem dvakratnemu naštevanju, omenjam večino rastlin z Gorjancev samo v nemškem tekstu.

abgebranntem Hügel bei Gottschee« pa je tako neprepričljiva, da je kasnejši avtorji niso upoštevali. Z letošnjo najdbo na Kočevskem pa potrjujem Fleischmannovo navedbo. Vrsta nastopa pogosto na Mestnem in Suhem vrhu na višini ca. 1000 m v družbi vrst: *Saxifraga rotundifolia*, *Ribes alpinum* idr.

11. *Acer obtusatum* Kit. — Kočevska okolica: pobočje Stojne. (S tega nahajališča navaja vrsto že Fleischmann 1844: 124, tega pa Hegi V/I: 293 in Mayer 1952: 161 zaradi nepotrjenosti v novejšem času nista upoštevala); Mestni vrh; Suhi vrh; Livoldski vrh; Novi Lazi; Kočevska Reka; Borovec; Borovška gora; Koprivnik.

12. *Rhamnus pumila* Turra. — Dolenjsko: Krempa.

13. *Rhamnus rupestris* Scop. — Dolenjsko: Ložka stena. Nova za Dolenjsko.

14. *Trinia glauca* (L.) Dum. ssp. *carniolica* (Kerner) H. Wolff. — Dolenjsko: Krempa; Krokar; Ložka stena. Glej tudi Martinčič 1961: 4.

15. *Ferulago galbanifera* (Mill.) Koch. — Dolenjsko: Kurešček.

16. *Laserpitium archangelica* Wulf. — Kočevska okolica: Mestni vrh, ca. 800—1000 m. Glej tudi Flora exsiccata Carniolica št. 524.

17. *Salix herbacea* L. — Julijske Alpe: Triglavski narodni park, med Zelenim (III.) in Velikim (IV.) jezerom (ca. 1900 m). Raste v družbi z vrsto *Polytrichum juniperinum* Hedw. (det.: A. Martinčič).

18. *Silene hayekiana* Hand.-Mazz. et Janchen. — Dolenjsko: Gorjanci; Ložka stena; Krempa.

19. *Silene bosniaca* (Beck) Hand.-Mazz. — Gorjanci: večinoma nastopa na suhih košenicah in kamnitih mestih, redkeje na posekah in gozdnih obronkih od Trdinovega vrha preko Poloma do Kostanjevice in na pobočjih nad potokoma Pendirjevka in Kobila. Kočevsko: severovzhodno pobočje Borovške gore; Krempa; Krokar; Ložka stena.

20. *Verbascum lanatum* Schrad. — Gorjanci: z ozemlja Dolenjske so tudi v Justinovem herbariju (LJU) eksikati iz okolice Trebelnega in v Dolškovem (LJU) s Kuma.

21. *Satureia subspicata* Vis. — Severno Notranjsko: ob poti iz Iške na Rakitno (ca. 800 m); Pokojišče (ca. 800 m). Dolenjsko: ob cesti Štalcarji—Morava (ca. 550 m); Krokar.

22. *Asperula aristata* L. f. ssp. *longiflora* (Waldst. et Kit.) Hayek. — Dolenjsko: Krempa; Krokar; Ložka stena. Povsod pogosto. S to najdbo je postala upoštevanja vredna tudi Plemlova navedba (1862: 123), da nastopa ta vrsta na Kozicah.

23. *Knautia silvatica* (L.) Duby. var. *dipsacifolia* (Host) Godet. — Dolenjsko: Krempa; Krokar; Ložka stena.

24. *Scabiosa hladnikiana* Host. — Gorjanci: pogosto nad dolino Pendirjevke in Kobile, na Krčih in na grebenu med Krči in Mirčevim gričem (600 do 1000 m). Kočevsko: Krempa; Krokar; Ložka stena. Pogosto.

25. *Campanula latifolia* L. — Gorjanci: ob poti s Poloma proti koti 1002 m. Nastopa zelo redko. Na Gorjancih je vrsto nabiral tudi Prekoršek (še neobjavljeno). — Z najdbo vrste *C. latifolia* v Trnovskem gozdu [Martinčič 1961: 6] in na Gorjancih so postale upoštevanja vredne tudi v no-

vejšem času sicer nepotrjene navedbe Fleischmanna 1844: 58, da nastopa *C. latifolia* na vmesnem ozemlju v gorskih gozdovih pri Turjaku, Ribnici in Kočevju.

26. *Campanula caespitosa* Scop. — Dolenjsko: Borovec; Krempa; Krokari; Ložka stena.

27. *Hieracium porrifolium* L. — Dolenjsko: Krempa; Krokari; Ložka stena. Za Dolenjsko nova rastlina.

28. *Hieracium bupleuroides* Gmel. ssp. — Dolenjsko: Krempa; Krokari; Ložka stena. Kasnejši avtorji niso upoštevali Plemlove navedbe (1862: 138), da nastopa vrsta tudi na Dolenjskem (Koprivnik).

29. *Saussurea discolor* (Willd.) DC. — Julijske Alpe: južno pobočje med Velikim Draškim vrhom in Tošcem; Komar pod Doličem (leg.: T. Wraber); Planina Zajavor (leg.: A. Tožbar). — V Justinovem herbariju (LJU) so primerki z etiketo: »Na planinskih tratah pod Kamniškim sedlom nad Okrešljem«, l. 1911.

30. *Centaurea montana* L. — Vrsto navaja za ozemlje Dolenjske že Plemel 1862: 127 (herb. Prirodoslovni muzej v Ljubljani) iz Vajbaha pri Kopravniku. V herbariju R. Justina (LJU) so primerki iz doline Mirne pri Radni. V kazalu k svojemu herbariju pa navaja R. Justin vrsto tudi iz okolice Trebelnega. Čeprav v njegovem herbariju ni dokaznih primerkov od tod, je navedba vredna upoštevanja. Martinčič 1961: 4 je našel vrsto na Krempi. Na desnem bregu Mirne sem jo ugotovil v bližini železniške postaje Jelovec. Preveril sem tudi »Plemlovo« rastišče v Vajbahu, kjer nastopa *C. montana* po sto letih še vedno pogosto. Pogostna pa je tudi na severovzhodnem pobočju Borovške gore in na Krokariju ter nad Ložko steno, kjer nastopa deloma v družbi z vrsto *Centaurea stenolepis* Kerner.

Na Gorenjskem, kjer so jo šele pred kratkim ponovno našli tudi v Kamniških Alpah, sem ugotovil novo rastišče na Krvavcu. Pogostna je zlasti ob zgornji postaji žičnice. Raztreseno pa nastopa po vsej Tihi dolini in do višine ca. 1800 m v družbi vrst: *Larix decidua* Mill., *Pinus mugo* Turra. ssp. *mugo*, *Ribes petraeum* Wulf., *R. alpinum* L. itd.

31. *Centaurea mollis* Waldst. et Kit. — Dolenjsko: Gorjanci. Za Slovenijo nova vrsta.

Centaurea mollis je zelo sorodna s prejšnjo vrsto; nekateri avtorji jo vrednotijo celo samo kot njeno podvrsto. V grobem: *C. montana* nastopa v zahodnem *C. mollis* pa v vzhodnem delu Evrope. Pri nas, kjer je mejno področje obeh vrst, nastopajo tudi prehodni tipi, katerih pripadnost tej ali oni vrsti ni popolnoma jasna. Mimogrede naj omenim, da so na Gorjancih razen vrste *C. mollis* v nekaterih vlažnih in senčnih dolinah tipi, ki bi sodili prej k vrsti *C. montana*. V okolici Laškega pa so rastline, ki se približujejo vrsti *C. mollis*. V teku so raziskave, ki bodo na obširnem rastlinskem materialu z mejnega področja pokazale, kje nastopa ena in kje druga vrsta.

32. *Inula ensifolia* L. — Dolenjsko: v dolini potoka Šklendrovec (ca. 400 m) v družbi z vrsto *Minuartia capillacea* (All.) Aschers. et Graebn. — Ker je v seznamu Mayer 1952: 305 izostala navedba za Dolenjsko, naj ob tej slučajni najdbi pod Kumom opozorim, da navajajo vrsto za ozemlje

Dolenjske: Hegi VI/1: 483, Paulin 1916: 16, Plemel 1862: 140, Peterlin 1962: 142 in Justin v kazalu k svojemu herbariju.

33. *Tofieldia calyculata* (L.) Wahlenb. — Dolenjsko: Kurešček; Gorjanci; Kočevska Reka.

34. *Allium victorialis* L. — Dolenjsko: Ložka stena.

35. *Polygonatum verticillatum* (L.) All. — Gorjanci: na vsem območju osrednjih Gorjancev. Pogostna je zlasti na opuščenih košenicah ter gozdnih jasah in obronkih na grebenu nad dolino Kobile. Kočevsko: Krokcar; Ložka stena.

36. *Ruscus hypoglossum* L. — Dolenjsko: okolica Leskovca (ca. 250 m).

37. *Sesleria kalnikensis** Jav. je za slovensko ozemlje nova vrsta. Do nedavna je veljala za endemint severozahodne Hrvatske z loc. class. na Kalniku. Podrobneje bom o njej poročal kasneje. V naslednjem pa podajam predhodno poročilo o njeni razširjenosti v Sloveniji. V tipični obliki nastopa na vzhodnem Štajerskem (na primer na vhodnih obronkih Orlice) in Dolenjskem (na primer: Gorjanci, Kozice, Kuželjska stena, Krempa, Krokcar, Ložka stena). Manj tipična pa je na Notranjskem (na primer: Nanos, Vremščica).

38. *Trisetum argenteum* (Willd.) Roem. et Schult. — in

39. *Agrostis alpina* Scop. — Notranjsko: Snežnik (1600—1796 m). — Tudi v Justinovem herbariju (EJU) so eksikati vrste *Agrostis alpina* z etiketo: »Planinske trate Snežnika«, l. 1901-02 in vrste *Trisetum argenteum* z etiketo: »Na planinskeji trati vrhu Snežnika«, l. 1901.

Zusammenfassung

BEITRAG ZUR KENNTNIS DER FLORA SLOWENIENS

1. Neue Arten für Slowenien sind: *Centaurea mollis* Waldst. et Kit. (Dolenjsko) und *Sesleria kalnikensis* (Štajersko = Steiermark; Dolenjsko; Notranjsko).

2. Neue Arten für Notranjsko (Innerkrain) sind: *Ribes petraeum*, *Trisetum argenteum* und *Agrostis alpina* auf dem Snežnik (Schneeberg), 1600—1796 m.

3. Neue Arten für Dolenjsko (Unterkrain) sind: *Ranunculus platanifolius* (Gorjanci), *Rhamnus rupestris* Scop. (Ložka stena), *Trinia glauca* ssp. *carniolica* (Krempa, Krokcar, Ložka stena), *Ferulago galbanifera* (Kurešček), *Silene bosniaca* (Gorjanci, Borovška gora, Krempa, Krokcar, Ložka stena), *Hieracium porrifolium* (Krempa, Krokcar, Ložka stena).

4. Es wurde das Vorkommen folgenden Arten auf dem Gebiet von Dolenjska (Unterkrain) bestätigt: *Geranium macrorrhizum*, *Acer obtusatum*, *Verbascum lanatum*, *Satureia subspicata*, *Asperula aristata* ssp. *longiflora*, *Campanula latifolia*, *Campanula caespitosa*, *Hieracium bupleuroides*, *Inula ensifolia*, *Polygonatum verticillatum*.

5. Festgestellt wurden neue Fundorte folgender seltenerer Arten: *Equisetum hiemale*, *Saxifraga burseriana*, *Ribes petraeum*, *Lathyrus laevigatus* ssp. *laevigatus*, *Salix herbacea*, *Satureia subspicata*, *Saussurea discolor*, *Centaurea montana*, *Tofieldia calyculata*, *Ruscus hypoglossum*.

* Del sredstev za delo na fitogeografski in taksonomski problematiki te vrste je prispeval Inštitut za biologijo univerze v Ljubljani.

6. Auf dem Gebiet des mittleren Uskokengebirges (Gorjanci) wurden für den östlichen Teil Unterkrains (vzhodna Dolenjska = **) sowie für das Gebirge Gorjanci folgende neue Pflanzen festgestellt. (Na osrednjem delu Gorjancev rastejo naslednje za vzhodno Dolenjsko ali Gorjance nove vrste): *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill. subsp. *nigricans** (Stoerck) Aschers. et Graebn., *Hesperis candida*** Kit., *Fumana procumbens** (Dun.) Gren. et Godr., *Sempervivum hirtum*** Juslen., *Saxifraga tridactylites** L., *Spiraea ulmifolia* Scop., *Potentilla micrantha* Ramond subsp. *carniolica** (Kerner) Gams., *Rubus saxatilis** L., *Cotoneaster tomentosa** (Ait.) Lindl., *Genista radiata** (L.) Scop., *Genista triangularis** Kit., *Trifolium rubens** L., *Linum flavum** L., *Cotinus coggygria** Scop., *Libanotis pyrenaica* (L.) Bourg. subsp. *eulibanotis** (Thell). O. Schwarz, *Stellaria nemorum* L. subsp. *glochidisperma** Murbeck, *Silene hayekiana** Hand.-Mazz. et Janchen, *Vaccinium vitis-idaea** L., *Veronica jacquini** Baumg., *Adoxa moschatellina** L., *Scabiosa hladnikiana* Host, *Crepis praemorsa** (L.) Tausch, *Leontodon incanus** (L.) Schrank, *Aster bellidiastrum** (L.) Scop., *A. amellus** L., *Senecio ovirensis** (Koch) DC., *Iris graminea** L., *Holoschoenus vulgaris** Link. (am Bach Suvaja auf kroatischen Gebiet, ca. 700 m), *Carex montana* L. subsp. *montana**, *Nardus stricta** L.

7. In der Umgebung von Kočevje wurden neue Fundorte folgender seltenerer Arten festgestellt: *Kernera saxatilis*, *Spiraea ulmifolia*, *Coronilla vaginalis*, *Malva moschata*, *Rhamnus pumila*, *Laserpitium archangelica*, *Silene hayekiana*, *Knautia silvatica* var. *dipsacifolia*, *Scabiosa hladnikiana*, *Allium victorialis*.

Slo v s t v o

- Barle*, 1942: Gorjanski cvetnik. Planinski vestnik. Ljubljana.
Deschmann, 1862: Beiträge zur Geognosie und Flora des Gottscheer Bezirkes. Drittes Jahreshft d. Ver. d. krain. Landes-Museums. Laibach.
Deschmann, 1867: Beiträge zur Flora der an Kroatien angrenzenden Gegenden Unterkrains. Laib. Zeit. No. 276.
Deschmann, 1868: Die tiefsten Standorte einiger Alpenpflanzen. Laibacher Zeit. No. 78, 79.
Dolšak, 1920: Prispevek o ilirsko-pontiški flori v ljubljanski okolici. Glas. Muz. društva za Slovenijo, letnik 1.
Fleischmann, 1844: Übersicht der Flora Krains.
Ginzberger, 1909: Eine Exkursion auf den Krainer Schneeberg. ÖBZ, Bd. 59.
Hayek, 1911—1914: Flora von Steiermark.
Hegi, 1908—1951: Illustrierte Flora von Mitteleuropa.
Horvat, 1929: Rasprostranjenje i prošlost mediteranskih, ilirskih i pontskih elemenata u flori sjeverne Hrvatske i Slovenije. Acta bot. Instit. bot. univ. Zagreb. Vol. 4.
Malyi J. K., 1868: Flora von Steiermark.
Martinčič 1961: Prispevek k poznavanju flore slovenskega ozemlja. Biološki vestnik VIII. Ljubljana.
Mayer E., 1951: Kritični prispevki k flori slovenskega ozemlja I. SAZU. Ljubljana.
Mayer E., 1952: Prispevki k flori slovenskega ozemlja III. Biološki vestnik I. Ljubljana.
Mayer E., 1952: Seznam praprotnic in cvetnic slovenskega ozemlja.
Mayer E., 1953: Prispevki k flori slovenskega ozemlja IV. Biološki vestnik II. Ljubljana.
Paulin, 1901—1937: Schedae ad floram exsiccata carnolicam.
Paulin, 1901—1904: Beiträge zur Kenntnis der Vegetationsverhältnisse Krains. I. 1901, II. 1902, III. 1904.
Paulin, 1911: Die Schachtelhalmgewächse Krains und der nachbarten Gebieten Küstenlands. Carniola, Heft I. und II.
Paulin, 1915—1916: Über einige für Krain neue oder seltene Pflanzen und die Formationen ihrer Standorte. I. (1915), II. (1916). Carniola, letn. 6, 7.

* Arten, die im slowenischen Text nicht erwähnt wurden.

Peterlin, 1962: Pokrajinske in botanične zanimivosti v dolini zgornje Kolpe. Varstvo narave I. Ljubljana.

Petkovšek, 1939: Planinsko cvetje v nižini. Planinski vestnik št. 5. in 4. Ljubljana.

Plemel, 1862: Beiträge zur Flora Krains. Drittes Jahresheft d. Ver. d. krainischen Landes-Museums. Laibach.

Prekoršek, 1956: Nova nahajališča nekaterih redkih rastlinskih vrst v Sloveniji. Biol. vest. IV. Ljubljana.

Rossi, 1924: Gradja za floru Južne Hrvatske. Prirod. istraž. Jugoslav. akademija, sv. 15.

Schlosser & Vukotinović, 1868: Flora Croatica.

Wraber T., 1960: Prispevek k poznavanju slovenske flore. Biološki vestnik VII. Ljubljana.